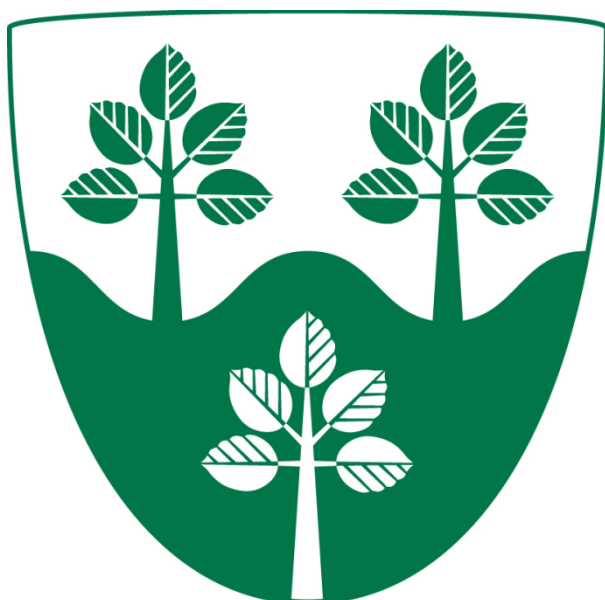

Budgetprocedure for budgetåret 2023

Samt budgetoverslagsårene 2024 – 2026.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune – Budget 2023 – 2026.

1. Indledning	3
2. Politiske temamøder og budgetseminar	6
<i>Fælles temadrøftelser:</i>	<i>6</i>
<i>Politikker og kontrakter</i>	<i>7</i>
<i>Fagudvalgenes rolle</i>	<i>7</i>
<i>Budgetseminarer og lignende</i>	<i>7</i>
3. Tidsplan	7
4. Forudsætninger i basisbudget	9
5. Rammer for budgetlægningen i 2023-26	11
Særlige udfordringer for økonomien i 2023-26	11
Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2023	14
6. Pris og Lønregulering 2023-26	14
7. Budgetforberedelsesfasen	14
8. Budgetforhandlingsfasen.	15
9. Høring og inddragelse.	16
10. Opfølgings- og informationsfasen	16
11. Evaluering	17

1. Indledning

Generelt

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2023 og overslagsårene 2024-2026 udarbejdet retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2023-2026 med udgangspunkt i drøftelser om processen i økonomiudvalget i januar og februar 2022 og i byrådet i februar 2022 samt i seneste års proces og erfaringerne herfra.

Rebild Kommune oplever en fortsat befolkningsfremgang, befolkningstallet rundede i 2021 30.650 borgere, og der forventes at være 32.000 indbyggere i 2030. Der er stadig efterspørgsel efter boliger og byggegrunde – navnlig i Støvring. Med den positive udvikling må det forventes, at der også i de kommende år vil være et behov for investeringer, der understøtter udviklingen. Den økonomiske politik, hvor bruttoanlægsniveauet blev fastlagt til [90-110 mio. kr.] understøtter dette, ligesom anlægsprojekter for de kommende 4 år, der blev indgået aftale om med budgetforliget for 2022-25, understøtter udviklingen.

Udsigterne for den økonomiske politik på landsplan er stadig påvirket af Coronakrisen, og det er fortsat vanskeligt at vurdere konsekvenserne for Rebild Kommune. Der forventes ikke vækst i den offentlige økonomi i den kommende budgetperiode. De årlige forhandlinger med regeringen om kommunernes økonomi og finansiering forventes derfor ikke at medføre bedre større økonomiske rammer under ét.

Danmark og store dele af verden har i større eller mindre grad periodevist været "lukket ned" under Covid-19 krisen i de seneste 2 år. Krisen påvirker økonomien i alle dele af samfundet både for den enkelte borger, for det private erhvervsliv og for den offentlige sektor. Selvom det nu igen ser lysere ud i forhold til Covid-19, vil der være eftervirkninger, der påvirker kommunernes økonomi i 2023 og i en årrække fremad

Den aktuelle krise i Ukraine forventes at få en vis betydning for kommunernes opgaver og økonomi fremover – både på kort og langt sigt. Det er imidlertid på nuværende tidspunkt ikke muligt at give en meningsfuld konkret vurdering af konsekvenserne. Påvirkningen kan ramme kommunen på meget forskellige måder: F.eks. afledte konjunkturudsving, udgifter til initiativer der styrker kommunernes IT-sikkerhedsstruktur, håndtering af flygtninge og nye borgere, stigende energi og fødevarerpriser mv.

Udfaldet af de årlige økonomiforhandlinger forventes kun at bidrage med "nye penge" i meget begrænset omfang. Regeringen har imidlertid besluttet, at kommunerne under ét skal have dækket udgifter som følge af den demografisk udvikling. Da Rebild Kommune er en vækstkommune, og bloktilskuddet fordeles efter en fast nøgle til alle kommuner, formodes Rebild Kommunes andel af demografi-kompensationen ikke at dække de konkrete merudgifter fra befolkningsvæksten i kommunen.

Rebild Kommune har i det seneste budget ikke haft mulighed for at optage lån som følge af lånedispensationer og forventes heller ikke at kunne optage lån via dispensationer de kommende år.

Inden for disse snævre rammer skal det demografiske pres med nye tilflyttere, flere nyfødte børn og en voksende gruppe af ældre håndteres under den forudsætning, at udviklingen fortsætter, og at den er højere end landsplansgennemsnittet.

Der opleves fra mange sider en forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner.

I Rebild Kommunes senest vedtagne budget er der også i de kommende år indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktion, uden at der forinden er lavet analyser og udarbejdet forslag til tiltag, som skal udmønte dette.

Processen for budgetlægningen 2023 holder helt generelt fast ved den tidligere økonomiske kurs, som ligger inden for rammerne af den økonomiske politik, der er vedtaget i Byrådet.

Rebild Kommune har inden for den hidtidige anlægsramme stort set kun haft mulighed for at prioritere de nødvendige investeringer, som følge af befolkningsudviklingen og deraf følgende infrastruktur, samt de mest nødvendige vedligeholdelses- og reoveringsopgaver, herunder de allerede igangsatte projekter. Nye større projekter vil alt andet lige kræve ny finansiering eller prioriteringen inden for allerede besluttede projekter. I regnskabet for 2021 indstilles overført anlæg på 137 mio. kr. til 2022. En del af disse midler vedrører projekter, der er prioriteret for flere år siden, hvor de daværende anlægsbehov kan have været anderledes end i dag.

På den baggrund gennemføres der som en del af budgetlægningsprocessen for 2023-2026 en fornyet prioritering af, hvornår de overførte anlægsbeløb fra tidligere år forventes brugt. Nogle af de overførte anlægsmidler forventes afholdt i 2022, mens andre med fordel kan indgå i budgetperioden 2023-2026. Såfremt visse anlægsprojekter tidsmæssigt med fordel kan prioriteres efter 2023, giver det mulighed for at fremrykke andre og aktuelt mere presserende anlæg til eksempelvis dagtilbud.

Samtidig foreslås, at Rebild Kommune som led i budgetprocessen igangsætter en langsigtet anlægsplanlægning, der skal munde ud i en investeringsoversigt med 10 års horisont. Forslaget skal understøtte en langsigtet og strategisk planlægning af anlægsprojekter. Rettidig håndtering af kommunens kapacitetsudfordringer anses for særligt vigtigt for en vækstkommune som Rebild Kommune. Fagudvalgene og kommunens fagområder vil blive inddraget i processen, der gennemføres i foråret 2022. Det forventes, at den 10-årige investeringsoversigt vil være fuldt indarbejdet i budgetlægningen for budget 2024.

Formål med budgetprocessen

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

1. Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemskuelighed og stort informationsniveau.
2. Budgetproceduren skal medvirke til at fastholde målene i den økonomiske politik
3. Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
4. Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Økonomisk mål fra den økonomiske politik

Det er Byrådets mål, at:

1. Have overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. Have et bruttoanlægsniveau på 90-110 mio. kr. eksklusive ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevares.
3. Have en løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der udgør kr. 3.500 kr. pr. indbygger, svarende til ca. 110 mio. kr. i 2022.
4. Låneoptagelse (inden for det skattefinansierede område) primært sker, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.
5. Der som udgangspunkt sker en nettoafvikling af kommunens samlede gæld over de kommende 4 år for dermed at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder (Eksklusiv ældreboliger).
6. Økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område finansieres via omstillinger. Tillægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. Taksterne på de brugerfinansierede områder følger omkostningsudviklingen.

Budgetprocessen er opdelt i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden april 2022 - august 2022. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som pris- og lønfremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2023 – 2026, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I januar/februar træffer byrådet på baggrund af input fra fagudvalgene beslutning om overordnet politisk retning og fokusområder samt emner til temamøder i løbet af foråret. Forvaltningen udarbejder med dette afsæt relevante forslag til prioriteringer til brug for drøftelser i første omgang i fagudvalgene og med henblik på efterfølgende indarbejdelse i endeligt budgetudkast i fornødent omfang.

I marts besluttet budgetproceduren, og herefter kan budgetarbejdet startes op i fagudvalgene.

De overordnede rammer for budgetarbejdet fastlægges således gennem vedtagelsen af budgetproceduren, mens det mere konkrete arbejde inden for fagudvalgenes egne rammer kan planlægges i de enkelte fagudvalg i forhold til særlige ønsker og/eller budgetudfordringer.

I forbindelse med vedtagelsen af budgetproceduren tages der stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner, kassebeholdning og lignende, der afviger fra målene i den økonomiske politik.

I foråret starter budgetdrøftelserne således i fagudvalgene inden for de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter og igangværende processer samt i forhold til evt. udmeldte rammer. Fagudvalgene kan, hvis det ønskes, få en nærmere præsentation af deres budgetområder på et temamøde i forbindelse med et fagudvalgsmøde eller på et særlig aftalt møde.

I foråret afholder byrådet sideløbende med budgetdrøftelserne i fagudvalgene temamøder, fx såfremt der er temaer, som der ønskes en mere indgående strategisk behandling af i budgettet.

Endelig afholder byrådet efter behov i løbet af foråret borgermøder eller dialogmøder med borgerne om den politiske retning, ligesom byrådet kan mødes med Hovedudvalget med henblik på at modtage input herfra.

Så vidt muligt i maj og senest i juni inddrages MED og evt. råd i de budgetdrøftelser, der har været i de enkelte udvalg. Det er således de enkelte fagudvalg, der inddrager sektor-MED og råd.

I juni formodes det, at kommunerne modtager de første meldinger om de økonomiske rammer, da regeringsaftalen forventes vedtaget senest primo juni. Regeringsaftalen og de første signaler vedrørende budgettet for det kommende år kan præsenteres for Byrådet på temamøde i juni måned før Byrådsmødet. Der vil også her være en opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret. En del af mødet vil være reserveret til, at Hovedudvalget vil blive orienteret om status på budgetlægningen.

I august afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor basisbudgettet og de enkelte udvalgs udfordringer for den kommende 4-årige budgetperiode bliver præsenteret og drøftet. Basisbudgettet og udvalgenes udfordringer bliver efterfølgende lagt frem til høring. Høringsperioden løber i 14 dage.

Herefter kan der efter behov være yderligere politiske forhandlinger frem mod 1. behandlingen og mellem 1. og 2. behandlingen af budgettet.

2. Politiske temamøder og budgetseminar

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at økonomiudvalg/Byråd kan udvælge særlige temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel og prioritering af ressourcer er et fælles anliggende.

Hvad et tema skal og kan omfatte, er ikke entydig. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, konkrete fagområder, større reformer mv.

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Byrådet, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede temaer for udvalgenes ansvarsområder. Dette kan iværksættes eksempelvis via diskussionsoplæg fra centrene (Direktørerne).

Fagudvalgenes rolle

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, mens selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Jo tidligere processen startes jo mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet, ligesom det vil give lejlighed til at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor egne udvalgsrammer.

Fagudvalgene skal have løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, og samtidig skal fagudvalgene løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af den løbende økonomiopfølgning på de respektive områder og det senest kendte regnskabsresultat.

Fagudvalgene har mulighed for på et ordinært møde i foråret at have et punkt på dagsordenen om en særlig budgettemadrøftelse, hvor Fællescenter Økonomi deltager med et oplæg om udvalgets budget og de tilknyttede økonomiske rammer.

Budgetseminarer og lignende

Budgettemamøde afholdes 22. juni 2022 (forud for byrådsmødet)

- Tema: Regeringsaftalen
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:
 - Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.
 - Udfordringer

Budgetseminar 22. august 2022.

- Tema: Basisbudget 2023-2026
- Oplæg:
 - Status på økonomien (ØKV2)
 - Præsentation af basisbudgettet for kommende år
 - Udfordringsbilledet

3. Tidsplan

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertil hørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan for-

løbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

Dato/periode	Aktivitet	hvem
Budgetforberedelsesperioden inklusiv indledende drøftelser		
9. februar	Fællesmøde med Hovedudvalget	ØK
24. marts	Vedtagelse af budgetprocedure - Udmelding af rammer, og evt råderum	Byråd ØK
April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer. Herunder eventuel gennemgang af ressourcetil-delingsmodeller m.v. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer	Fagudvalg
21. april	Frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2022	Økonomi
26. april	K-98 møde. Forberedelse af borgmestermøde vedrørende økonomiforhandlinger 2023.	Kommunaldirektør
1. maj	Borgmestermøde. Vedrørende de forestående økonomiforhandlinger.	Borgmester
Primo juni	Eventuel inddragelse af MED i de drøftelser, såfremt budget har været drøftet i fagudvalgene	Fagudvalg
Medio juni	Orienteringsmøde om regeringsaftalen med KL	Økonomiudvalg + økonomi
22. juni Før byrådsmøde	Budgettemamøde: opsamling på fagudvalgenes budgetdrøftelser i foråret, samt orientering om økonomiaftalen m.v.	Byråd
Primo august	Fællescenter Økonomi ansøger om evt. lånedispensationer ud fra foreløbig anlægsprogram/investeringsoversigt for 2023	Økonomi
Budgetbehandlingsperioden		
23. august kl. 8.30 – 13	Budgetseminar. Præsentation af basisbudget og udvalgte temaer m.v. (halvdags)	Byråd
23. august	Frist for 1. prognose indberetning af budget 2023, samt 2. prognose for regnskab 2022 til KL	Økonomi
24. august	Basisbudgettet samt indledende drøftelser i fagudvalgene sendes i høring. Orienteringen foregår digitalt.	HU, Kontraktholdere m. v
30. august	K-98 møde – forberedelse af borgmestermøde, samt drøftelse af landsprognosen vedrørende budget 2023 og regnskab 2022.	Kommunaldirektør
5. september	ØK udmelder endelige budgettrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuelt svar på lånedispensationer	Økonomiudvalg
6. og 7. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
7. september	Frist for høringssvar til budget 2023 (frist 7/9 kl. 8.00)	
8. september	Høringsmateriale udsendes til BY på mail	Økonomi/ centre.
8. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2023, samt forventet regnskab 2022.	Borgmester
September	Indberetning prognosetal for budget 2023 sendes til KL.	Økonomi
14. september	Fællesmøde mellem ØK og Hovedudvalget ØK indstiller budgettet til 1. behandling	ØK + HU
September	Politiske forhandlinger, herunder nærmere drøftelse af høringssvar og prioriteringer.	Byråd/forhandlergruppe

Dato/periode	Aktivitet	hvem
21. september	K98 møde - forberedelse af Borgmestermøde – samt drøftelse af landsprognosen for budget 2023	Kommunaldirektør
22. september	1. behandling BY	Byråd
29. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2023	Borgmester
5. oktober kl. 12	Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag	Byråd
6. oktober	Ekstraordinært møde i ØK. Indstilling af budgettet til 2. behandling	Byråd
14. oktober	2. behandling i BY	Byråd
15. oktober kl. 10	Budgetorientering for lederforum + Hovedudvalg	HU, Kontraktholdere m. v

Opfølgings- og informationsfase		
Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner	Økonomi
Oktober/november	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsordenen	Borgmester
17. november	Frist for indberetning af prognosetal for regnskab 2022 til KL	Økonomi
December	Budget udsendes og offentliggøres på www.rebild.dk .	Økonomi
December	Evaluering af budgetproces for budget 2023-2026	Byråd og HU

4. Forudsætninger i basisbudget

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august, er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politiske vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindeligt budget 2022**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2023 – 2026 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune **indarbejdes i basisbudgettet**, hvis beløbet er over +/- 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Rebild Kommunes andel

heraf, såvel når der tilføres eller fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernes/reduceres. Denne type puljer indgår i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudgettet.

- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunne afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Rebild Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basis.
 - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel samt i elevtallet pr. august 2022 – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever.
 - For 10. klasse er der indarbejdet en justeringen til tildelingsmodellen, der indebærer, at elevtallet reguleres med faktisk indskrevne den 5. december.
 - For SFO-området tages der udgangspunkt i den seneste vedtagne ressourcetildelingsmodel, samt forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.
 - For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal. Herunder en fortsættelse af eventuelt besluttede midlertidige løsninger, der løber ind i 2023.
 - For de modeller på dagtilbuds- og skoleområdet hvor der anvendes socioøkonomiske faktorer, skal der ske genberegning hvert 4. år – næste gang i 2024 (budget 2025).
 - Budgettet til ejendomsudgifter på dagtilbud og skoler reguleres årligt på baggrund af de sidste 3 års forbrug. Dog således at det samlede budget er uændret.
 - For ældreområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne tildelingsmodel, således at befolkningstallet pr. 1 januar 2022, danner den økonomiske ramme for budget 2023.
 - For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den vedtagne budgettildelingsmodel. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering pr. maj.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2022, korrigeret i forhold til KL's skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.

- For de lovbundne/konjunkturfæhængige områder (bistandsydelse, sikringsydelse, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2022 og kendte udmeldinger i forhold til forventede antal flygtninge i 2023. Overførselsområderne (førtidspension, kontanthjælp mv.) vurderes i forhold til aktivitetsforventningerne i det kommende år. Der redegøres særskilt over konsekvenserne heraf.
- For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2022 og en genberegning af takster med henblik på at området følger omkostningsudviklingen.
- Gebyrer og andre indtægter der er fastsat af cirkulærer, eller en konsekvens af politiske beslutninger justeres i forhold til de forventede/beregnete konsekvenser.
- Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring, hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet, skal det i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og / eller Økonomichefen.

Særligt om budgetønsker og udfordringer.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker og udfordringer søges løst indenfor de enkelte udvalgs rammer.

Anlæg

Forslag til investeringsoversigt til basisbudget 2023 – 2026 behandles indledende på Økonomiudvalget. Bruttobudgettet er i den økonomiske politik fastsat til 90-110 mio. kr. Anlægsindtægter indarbejdes med tidligere års budgetoverslag.

Finansiering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således, at der laves konkrete vurderinger / beregninger af de vurderede økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån

I basisbudgettet forudsættes der en lånoptagelse i 2023-26 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder. Byrådet besluttede i budget 2022-25 at nedsætte forventningerne til lån. Dette indebærer, at der forudsættes en lånemulighed i budgettet på i alt 11 mio. kr.

5. Rammer for budgetlægningen i 2023-26

Særlige udfordringer for økonomien i 2023-26

Det forventes som i de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

I det vedtagne budget for 2022-25 viser bundlinjen et overskud i 2023 på ca. 0,6 mio. kr. og overskud i 2024 på ca. 4,7 mio. kr. og et overskud i 2025 på ca. 12 mio. kr.

Nedenfor redegøres kort for større finansieringsmæssige og økonomiske udfordringer for budgetårene 2023-26.

I økonomiaftalen for 2022 blev der sikret en permanent videreførelse af finansieringstilskuddet (likviditetstilskud) på 3,5 mia. kr. Rebild Kommunes andel heraf i 2022 er på 28 mio. kr. Ved den politiske vedtagelse af budget 2022-25 er det forudsat, at Rebild Kommunes tilskud vedbliver at være 28 mio. kr. årligt.

Råderumsreduktioner og budgetudfordringer i 2023-2026

I budget 2016 blev det besluttet fortsat at indarbejde en råderumsreduktion på 0,5 % via lavere fremskrivning, hvilket betyder, at budgettet er reduceret med 0,5 % siden 2015, svarende til en akkumuleret reduktion i driftsbudgetterne med 0,5 % årligt.

Råderumsreduktionen er forventet videreført som reduktionen i fremskrivningen for 2023-26. Reduktionen udgør hvert af årene ca. 9,4 mio. kr., men reelt kun 7,6 mio. kr. da Beskæftigelsesudvalgets konjunkturområder (overførselsindkomster) er beregnet konkret, og derfor er udeladt af råderumsreduktionen. Reduktionen er indregnet i "bundlinjen". Der er således ikke indarbejdet en særskilt pulje.

Den årlige reduktion fordelt på udvalg er vist i nedenstående tabel.

Råderumsreduktion 2023 - 0,5 %	
Rebild Kommune	7,6
Arbejdsmarkedsudvalg*	0,1
Børne- og Familieudvalg	2,9
Kultur og Fritidsudvalg	1,1
Sundhedsudvalg	1,9
Teknik og Miljøudvalg	0,3
Økonomiudvalg	1,2
* Arbejdsmarkedsudvalgets overførselsområder beregnes konkret og derfor udgør råderumsreduktionen kun ca. 0,1 mio. kr.	

Der er ikke taget stilling til en konkret udmøntning på de enkelte områder af råderumsreduktionen. Den er automatisk reduceret på alle de kommunale budgetområder, og den realiserede "besparelse" er besluttet anvendt til en generel forbedring af bundlinjen. Der ligger således en forventning til, at det er de enkelte områder, der selv via effektiviseringer eller besparelser lokalt udmønter reduktionen.

Demografisk udvikling

Rebild Kommune har oplevet en stor vækst i befolkningen i de seneste år. Dette er positivt for økonomien, men det indebærer også udgifter. Det afhænger dog i høj grad af hvilke alders-

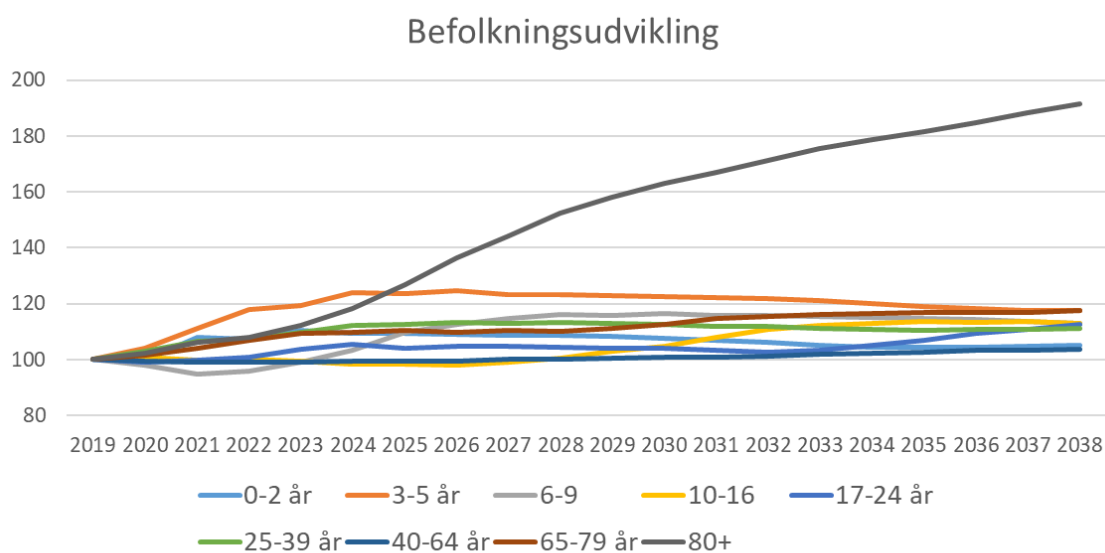
grupper, der er tale om. Der har fra 1. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022 været en befolkningstilvækst på 128 borgere.

Den aldersmæssige spredning fra 1. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022 er vist i nedenstående tabel.

Ændring i aldersfordeling			
Aldersgrupper	2021	2022	Ændring
0-2 år	1.205	1.198	-7
3-5 år	1.202	1.254	52
6-9	1.512	1.500	-12
10-16	2.940	2.910	-30
17-24 år	2.145	2.072	-73
25-39 år	5.194	5.271	77
40-64 år	10.261	10.210	-51
65-79 år	4.622	4.757	135
80+	1.437	1.474	37
I alt	30.518	30.646	128

Kilde: Danmarks Statistik

Tendensen i udviklingen på lidt længere sigt kan ses af nedenstående prognose over udviklingen i aldersgrupper i Rebild Kommune. I hovedtal ses det, at såvel den yngste som den ældste del af befolkningen stiger betydeligt i de kommende år, og det vil presse den kommunale økonomi lokalt. Befolkningsvæksten forventes modsat samtidig at generere en stigende økonomisk vækst via eksempelvis stigende skatteindtægter, ligesom det nuværende tilskudssystem vil generere flere indtægter som følge af befolkningsvæksten. Med det nuværende finansieringssystem mellem stat og kommuner er der en forsinkelse i indtægtssiden på op til 3 år.

Kilde: Befolkningsprognose 2021

De demografiske udsigter vil udfordre økonomien og budgetlægningen i Rebild Kommune, særligt i forhold til en forventning om, at de økonomiske rammer i bedste fald vil svare til 0-vækst på landsplan.

Der vil derfor være et fortsat og øget krav til prioritering og effektivisering. En anden udfordring i denne sammenhæng er de lokale ønsker til opprioriteringer af bestemte områder eksempelvis veje, bygninger, serviceniveauer m.v.

Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2023

Det vurderes nødvendigt med et vist råderum til politisk prioritering, samt at sikre et vist likviditetsoverskud, som kan og skal fungere, som en nødvendig finansiel buffer. Såfremt der skal tilvejebringes et råderum, kunne det eksempelvis være via;

- **Reduktion af fremskrivning på løn og priser**

Der indarbejdes jf. ovenfor en løn og prisreduktion på 0,5 % i basisbudget 2023-26. Det realiserede råderum er i praksis ikke til disposition i 2023-26, det vil ikke fremtræde som en råderumspulje, da det som tidligere år er anvendt til styrkelse af kassen.

Byrådet kan naturligvis træffe en ny beslutning om yderligere reduktion af fremskrivningen. En ny generel reduktion af alle driftsbudgetter via lavere fremskrivning på løn og drift på eksempelvis 1 % på driftsrammen vil betyde et potentiale på ca. 15,0 mio. kr. pr. år. Det vil give den "udfordring", at selve besparelsen skal udmøntes lokalt, gennem effektiviseringer, omlægninger og servicereduktioner på alle kommunale områder.

- **Målrettede reduktioner og effektiviseringer**

Det vil endvidere være muligt at beslutte mere målrettede reduktioner.

6. Pris og Lønregulering 2023-26

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2023-26, samt eventuelle justeringer besluttet af Byrådet, herunder råderumsreduktion på 0,5%. Det overordnede udgangspunktet for 2023-26 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

7. Budgetforberedelsesfasen

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en bevillingsændring, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget, som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2022-25. Budget 2026 vil i basis 2023 sættes lig de rammer, der er på de enkelte udvalg i 2025.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Byrådets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne, inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings- og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret. Fagudvalgene angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet og/eller Økonomiudvalgets rammeudmelding.

Udvalgenes forslag har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling.

Byrådets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med byrådets 1. behandling af budgettet d. 22. september og den efterfølgende vedtagelse den 13. oktober 2022.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 5. oktober 2022 kl. 12.

Ændringsforslagene udsendes til byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde d. 6. oktober 2022.

9. Høring og inddragelse.

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem udsendelse af basisbudget og 1. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt er det bedste grundlag for de høringsberettigede.

Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- Dialogmøder mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget – praktiseres i nuværende proces
- Dialogmøder mellem fagudvalg og MED-systemet
- Tema / dialogmøder med interessenter.

Høringsmaterialet udsendes uge 34.

De høringsberettigede parter orienteres umiddelbart efter vedtagelsen af denne procedure, således, at der er god tid og mulighed for at tilrettelægge den decentrale høring mest hensigtsmæssigt i forhold til, at det er en sammenpresset periode.

10. Opfølgings- og informationsfasen

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Det trykte budget udleveres i begrænset omfang. Det trykte budget er færdig medio/ultimo december.
- Der vil endvidere blive udsendt informationsmateriale om budgettet til lederforum og Hovedudvalget den 23. august (før høring) og den 14. oktober (efter budgetvedtagelsen) afholdes der informationsmøde om det vedtagne budget for Lederforum og Hovedudvalget.

Fællescenter Økonomi står for at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.

11. Evaluering

Budgetprocessen for 2023-2026 afsluttes med en evaluering gennemført i Byrådet og Hovedudvalget i december. Evalueringen skal give input til planlægning af budgetprocessen for budget 2024-2027.

Følgende perspektiver kan indgå i evalueringen: Fagudvalgsperspektiv, medarbejderperspektiv, borgerperspektiv, budgetmaterielet, budgetforhandlinger m.v.